

Boete- en klaagzang

Verschillende psalmen - deel 3

Doel van het gezinsmoment

De kinderen herkennen psalmen of liederen in de Bijbel die horen bij boete- en klaagzang. De kinderen ontdekken dat je bij de Heere mag klagen over de gevolgen van de zonde en je zonden aan de Heere mag belijden. Toch blijft het nooit bij klagen of belijden alleen, want bij de Heere is er altijd hoop, verwachting en vergeving. In dit gezinsmoment leren de kinderen hierover aan de hand van het bijbelboek Klaagliederen, in de context van de ballingschap en de verwoesting van Jeruzalem.

Intro

Nodig: bijlage plaat put

Zit jij weleens in de put? Nee, ik bedoel geen echte put waar je in zou kunnen klauteren (doe maar niet), maar ken jij deze uitdrukking?

Weet je dat de profeet Jeremia echt in een put heeft gezeten? Niet omdat hij er in was geklommen, maar hij werd er door de knechten van de koning in gegoooid. Voor straf, omdat hij het woord van de Heere sprak.

Veel later zingt (waarschijnlijk) Jeremia en heeft hij het ook over in de put zitten. Ken je de betekenis van deze uitdrukking?

Bekijk de plaat in de bijlage over de put, wat laat het je zien over 'in de put zitten'?

Dit gezinsmoment gaat over het bijbelboek Klaagliederen. De schrijver zat heel erg in de put...

Bijbelgedeelte(n)

Kies één van onderstaande manieren om na te denken over de Klaagliederen

Bijbelverhaal

Lees het verhaal uit de bijlage. Hierbij gebruik je de PowerPoint met platen uit de bijlage. Je kunt ze vooraf uitprinten. Kies vooraf of jullie de opdracht met de platen doen, of de opdracht met de vijf punten die horen bij klaag- en boetezang. Voor de tweede opdracht is het nodig dat je het verhaal tenminste één keer uitprint.

Bijbelstudie:

Het is zo ontzettend erg en verdrietig wat er is gebeurd! Er is een heel bijbelboek waarin wordt gezongen en geklaagd over de verwoesting van Jeruzalem en de wegvoering van het volk Israël. Dat is het bijbelboek Klaagliederen. We weten het niet zeker, maar waarschijnlijk heeft de profeet Jeremia dit boek geschreven en de liederen gemaakt. Ze hebben een bijzondere dichtvorm; het zijn ABC-gedichten. Volgens het Hebreeuwse alfabet. Er wordt veel beeldspraak in de gedichten gebruikt, om te omschrijven hoe erg het is dat God Zijn eigen volk uit het beloofde land laat weghalen door de vijanden, en dat Gods eigen stad is verwoest.

In de Bijbel staan meer klaagliederen, bijvoorbeeld in de klaag- of boetepsalmen of in het boek Ezechiël. In de klaagliederen zijn vijf dingen die vaak terugkomen. Deze vijf dingen ga je leren uit het bijbelboek Klaagliederen. Bij elke vraag horen een paar verzen uit dit bijzondere bijbelboek.

- Waarom is Jeruzalem verwoest en het volk door de vijanden weggevoerd? Lees in deze verzen 3 verschillende dingen: **Klaagliederen 1 vers 3 en vers 20, Klaagliederen 4 vers 13.**
- 1. Klaag jij weleens als je het moeilijk hebt? Je kunt ook deze uitdrukking gebruiken: ik zit in de put. Lees deze twee verzen en ontdek wat er hoort bij het in de put zitten en een klaagzang.
Klaagliederen 3 vers 55, Klaagliederen 2 vers 20A.
- 2. In het bijbelboek Klaagliederen wordt veel geklaagd over de gevolgen van de zonden. Want het is zo vreselijk wat er is gebeurd! Maar de schrijver weet ook: het is niet zomaar dat dit gebeurt, het is omdat wij jarenlang zo vreselijk veel zonden hebben gedaan. Als er tegen de Heere wordt gezongen over zonden, heet dat boetezang.
Maak op een leeg vel papier twee kolommen, boven de ene schrijf je 'klaagzang', boven de andere 'boetezang'. Zet de onderstaande verzen in de goede kolom.
Klaagliederen 1 vers 3, 1 vers 18, 1 vers 20, 2 vers 9, 4 vers 6, 5 vers 9, 10
- 3. Wat een verdrietig boek is klaagliederen! Toch klinkt er in hoofdstuk 3 heel veel hoop. Het is hoop op de Heere! Want de schrijver weet Wie de Heere is. Dat is het derde wat je leert; het zingen van vertrouwen op de Heere.
Lees klaagliederen 3 vers 31-33
Dit is in de gedichtvorm van dit boek de kern van het hele lied.
Welke dingen lees je hier over de Heere? En wat lees je over het hart van de Heere?
Extra: en lees klaagliederen 4 vers 22 eens, wat een geloof heeft de schrijver in God!
- 4. In **klaagliederen 3 vers 58, 59** vraagt de schrijver de Heere om hulp. Dat is het vierde wat je leert. Waar vraagt hij om? En wat betekent 'recht verschaffen'? (lees eventueel vers 64-66)
Extra: in klaagliederen 5 vers 21 wordt om twee heel andere dingen gevraagd aan de Heere. Wat hebben ze te maken met de ballingschap van Israël?
- 5. Bij veel boete- en klaagliederen wordt ook iets aan God beloofd, wanneer Hij hen zal helpen. Een belofte van dank aan de Heere geven. In klaagliederen lees je dat niet zo duidelijk terug, je kunt dit wel lezen in bijvoorbeeld **Psalm 51 vers 21.**

Welke van de 5 punten vind jij het belangrijkste?

En wat kun jij hiervan leren wanneer je zelf tot de Heere bidt?

Activiteiten:

Kies uit onderstaande activiteiten wat past bij jou kind(eren).

Woorden & taal:

Nodig: papier en pen, gekleurde stiften.

Het boek klaagliederen bestaat uit ABC-gedichten. Niet ons ABC is gebruikt, maar het Hebreeuwse alfabet. In klaagliederen 1, 2 en 4 begint elk vers met de volgende letter van het alfabet. In klaagliederen 3 zijn er steeds 3 verzen achter elkaar met dezelfde letter. Klaagliederen 5 heeft wel zoveel verzen als het Hebreeuwse alfabet heeft, maar de volgorde is door elkaar gehusseld. De letters zijn in dit hoofdstuk ook niet weergegeven.

Maak nu zelf een ABC-gedicht. De eerste zin begint met een A, de tweede met een B, enzovoort. (of laat alle (of meerdere) woorden in je zin met deze letter beginnen, dat mag je zelf kiezen). Wat heb je geleerd over klaag- en boetezang? Daarover schrijf je dit gedicht. Als je het nog lastig vindt, kunnen jullie natuurlijk ook samen één ABC-gedicht schrijven. Maak je het af met een mooie versiering van iedere letter?

Bewegen

Nodig: voor ieder een papier met dezelfde emoties er op geschreven.

Emotie-bingo

Maak voor iedere deelnemer een papier met bijvoorbeeld 12 vakjes, waarin je 12 verschillende emoties schrijft. (bij minder emoties is het makkelijker, bij meer moeilijker).

Of print een poster met gevoelens van internet.

Je gaat nu bingo spelen door om de beurt een emotie uit te beelden. Bij het uitbeelden mag je niet praten of schrijven. Raadt welke emotie het is en kruis hem af.

Extra: past de emotie wel of niet bij klaag- en boetezang?

Knutselen

Nodig: 18 kartonnen kaartjes van ongeveer 10 x 10 (allemaal gelijk), blad met Bijbelteksten printen, eventueel 9 witte papiertjes van 10 x 10 cm om op te tekenen, stiften of potloden.

In de klaagliederen wordt veel beeldspraak gebruikt. Soms wordt er iets genoemd van wat er letterlijk gebeurde met Jeruzalem en het volk Israël, soms wordt het ergens mee vergeleken. Je kunt denken aan onze Nederlandse uitspraak 'van een mug een olifant maken', de betekenis heeft meestal weinig met dieren te maken, toch?

Met negen Bijbelteksten maak je een memorie die bestaat uit 18 kaartjes. Eerst maak je 18 kaartjes van karton, die allemaal dezelfde maat hebben, bijvoorbeeld 10 x 10 cm. Print de 9 Bijbelteksten uit (werkblad) en plak ze op de kaartjes. Nu kun je aan de slag met het echte werk: maak bij elke Bijbeltekst een duidelijke tekening (let op: niets schrijven, alleen tekenen) die de beeldspraak uit de Bijbeltekst laat zien. Maak er wat moois. Misschien kun je later (met je vader of moeder) opzoeken wat de betekenis is van deze beeldspraak en teksten? Voeg eventueel nog 6 kaartjes toe, om met drie teksten van hoop je memorie uit te breiden.

Experimenteren

Jeremia heeft letterlijk in een put gezeten. Niet omdat hij daar zelf in klom, maar omdat hij er in werd gegooid door de koning die boos op hem was, omdat hij het Woord van de Heere eerlijk sprak. In het boek klaagliederen wordt het als een beeldspraak gebruikt voor alle nare dingen, het is alsof je in een put zit waar je niet uit kunt komen. Toch is er hoop, hoop op God. Dus mag je roepen tot God.

Als je in een put iets zegt, kun je een echo horen. Dat kan op meer plekken. Bekijk het [filmpje](#) en leer wat een echo is en hoe je die 'maakt'. Zoek dan in je buurt naar iets waarbij je een echo kunt horen. Misschien is er ook iets bij jullie thuis?

Filosoferen

Nodig: papier en pen

Praat samen over de volgende stellingen, ben je het er mee eens? En waarom wel of niet:

- Klagen mag.

Maak op een vel papier een woordweb bij het woordje 'boete', schrijf alle associaties op die je bij dit woord hebt. En praat daarna over deze stelling:

- boete is een gevolg van de wet.

Kijktafel

Nodig: lego, duplo of houten blokken, poppetje, papier, stift, schaar, plakband

Bouw van blokken een put. Laat eventueel één kant open, zodat je het poppetje in de put kunt zien. Laat het poppetje omhoog kijken en maak van papier 5 praatwolkjes voor de vijf punten die horen bij klaag- en boetezang. Schrijf bijvoorbeeld de woorden uit de tweede kolom in de praatwolkjes en plak deze op de put.

1. De Heere aanroepen	Heere!
2. Klacht of zonde belijden	wilt U mij vergeven?
3. Vertrouwen op de Heere	maar ik vertrouw op U
4. Vraag om hulp	Help!
5. Belofte van dank	Dankuwel

Schrijf de tekst Klaagliederen 3 vers 55 op een karton en zet dat er bij.

Muziek

Variant 1

Nodig: filmpje(s)

Het boek klaagliederen bestaat uit ABC-gedichten. Niet ons ABC is gebruikt, maar het Hebreeuwse alfabet. In klaagliederen 1, 2 en 4 begint elk vers met de volgende letter van het alfabet. In klaagliederen 3 zijn er steeds 3 verzen achter elkaar met dezelfde letter.

Klaagliederen 5 heeft wel zoveel verzen als het Hebreeuwse alfabet heeft, maar de volgorde is door elkaar gehusseld. De letters zijn in dit hoofdstuk ook niet weergegeven.

Dat klinkt ingewikkeld, een Hebreeuws alfabet met 22 tekens die je niet kent! Maar... met dit [lied](#), leer je het zo, veel plezier ☺

Nieuwsgierig naar meer weetjes over de Hebreeuwse taal? Kijk dan ook dit [filmpje](#). Je komt bijvoorbeeld te weten waarom ze het Hebreeuws van rechts naar links schrijven.

Variant 2

Nodig: filmpje van bijvoorbeeld psalm 51

Hoe denk jij dat de klaagliederen werden gezongen?

Zoek samen een filmpje op, waar een boetepsalm wordt gezongen of gespeeld, bijvoorbeeld psalm 51. [Luister](#) naar deze uitvoering. Luister maar hoe dat klinkt, wat valt je op aan de muziek? En blijft de muziek steeds hetzelfde, of hoor je iets veranderen?

Luister zondag maar eens of er ook een klaag- of boetepsalm wordt gezongen!

Suggesties om te zingen:

- Psalm 51: 1, 9, 10
- Psalm 54: 1, 4
- Uit de diepten roep ik U HEER', mijn God. Ik heb U nodig
- Groot is Uw trouw, o Heer'

Bijbelteksten memoriseren

Kies één van onderstaande Bijbelteksten en zet deze op een centrale plek, het liefst met ondersteunende spullen (zie 'kijktafel' voor ideeën). Spreek dagelijks met elkaar de tekst hardop uit. Leg moeilijke woorden eventueel uit, en herhaal deze uitleg totdat de kinderen zelf aangeven dat ze de betekenis kennen.

- Klaagliederen 3: 31-33
- Klaagliederen 3: 22, 23
- Klaagliederen 3: 55

Bronnen

- De afbeelding bij de intro komt van: <https://www.kindenbijbel.nl/article/jozef-wordt-in-de-put-gegooid/>

- De platen in de bijlage voor bij het Bijbelverhaal komen van:
<https://www.freebibleimages.org/illustrations/jeremiah-cistern/>
<https://www.freebibleimages.org/illustrations/ezra/>
<https://www.freebibleimages.org/illustrations/solomon-temple/>
Drie platen zijn printscreens uit het filmpje 'overzicht klaagliederen' van 'the bible project':
https://www.youtube.com/watch?v=a_vqPdxsq8
- Het lied bij de muziekactiviteit komt van de website kits:
<https://www.kits.nl/magazines/2018/israel-viert-70e-verjaardag/zing-mee-met-het-hebreeuwse-alfabet-video>
- Het filmpje bij de muziekactiviteit komt van 'de verkenners': <https://www.youtube.com/watch?v=A4Xvp2wA94>
- Het filmpje bij experimenteren komt van schooltv: <https://schooltv.nl/video-item/mijn-echo-waarom-hoor-ik-die>